

Има и някои видими симптоми на FH, особено когато LDL-холестерол е много висок:

- ♥ Подутина или бучки около пръстите, лактите и коленете, наречени "ксантоми". Те се образуват, когато излишният холестерол се отлага по сухожилия или под кожата. Могат да бъдат забелязани от дерматолог.
- ♥ Оток или болка в ахилесови сухожилия ("сухожилни ксантоми"). Повишеният холестерол може да се отлага в сухожилията, което ги прави разширения и може да причини болка, когато носите обувки.
- ♥ Жълтеникави белези около очите или бяла дъга близо до оцветената част на окото ("Аркус корнеалис"). Това може да бъде диагностицирано от офталмолог (очен лекар).

ИМА ЛИ СПЕЦИФИЧЕН ТЕСТ ЗА FH?

Обикновено, нивата на LDL-холестерола и медицинската история на семейството са достатъчни за клинична диагноза на FH. FH диагностиката се състои в "липиден панел" (кръвен тест, показващ вашия HDL-холестерол, LDL-холестерол, общия холестерол и триглицериди), както и въпросник относно здравето на вашето семейство (наличие на сърдечно-съдовата болест, инфаркти или други сърдечно-съдови заболявания, атеросклероза и т.н.). Диагноза FH може да бъде напълно потвърдена от генетичен тест. Консултирайте се с кардиолог, ендокринолог (експерт в нарушения на холестерола) или генетичен консултант - ако подозирате, че имате FH.

АЗ СЪМ БОЛЕН ОТ FH. КАКВО СЕГА?

Важно е да запомните, че FH се предава по наследство. Ако имате FH, след Вас всеки един от вашите близките членове в семейството, има 50% по-голяма вероятност да е болен. Това включва родители, братя, сестри, деца, лели, чичовци, братовчеди и т.н. За доброто здраве на семейството е желателно всички да се изследват.

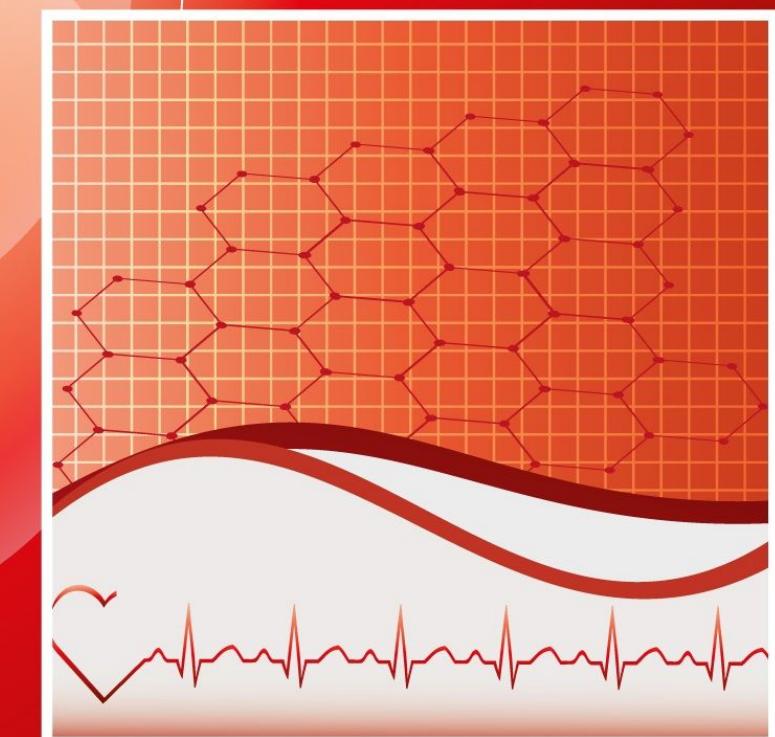

ФЕДЕРАЦИЯ БЪЛГАРСКИ ПАЦИЕНТСКИ ФОРУМ

ФЕДЕРАЦИЯ БЪЛГАРСКИ ПАЦИЕНТСКИ ФОРУМ

София 1000
ул. Денкоглу 15, вход Б, етаж 1
моб. 0893 555 989 • e-mail: fbpf@abv.bg
www.fbpf.org

ВЪПРОСИ, НА КОИТО САМИ ДА ОТГОВОРИТЕ?

Имате ли висок холестерол?

Има ли висок холестерол (LDL-холестерол > 190 mmol/L) във вашето семейство?

Има ли някой в семейството Ви с преживян сърдечен удар, необходимост от стенд или операция за байпас преди 60-годишна възраст?

Имате ли фамилна анамнеза за ранна болест на сърцето или смърт от сърдечно-съдови заболявания?

Забелязали ли сте, подуване на ахилесовите сухожилия (задната част на глезена)?

Имате ли жълтеникави отлагания около очите?

Много хора с Фамилна Хиперхолестерolemия (FH) се чувстват и изглеждат здрави, но артериите им може да са значително по-болни отколкото предполагат. Ако сте отговорили с ДА на някой от въпросите, трябва да се обърнете към кардиолог, за да се изключи или потвърди FH.

КАКВО Е FH?

Това е наследствено заболяване, което води до агресивно и ранно сърдечно-съдово заболяване. По-голямата част от холестерола циркулира в тялото на човек, след като се произведе в черния дроб. Холестеролът е необходим компонент на структурата и функцията на човешки клетки. Хората с FH не са в състояние да преработят холестерола, който телата им постоянно произвеждат. Това е причината нивата на холестерола на човек с FH да са твърде високи.

С течение на времето това води до повишаване на холестерола в кръвта, което може да доведе до запушване на артериите на сърцето и/или мозъка. Има две форми на FH - хетерозиготна и хомозиготна.

Ако наследите FH от двамата родители, състоянието е по-тежко относно евентуалните последствията. Тази форма на FH се нарича Хомозиготна FH (HoFH). Това е много

рядко заболяване и се среща в около 1 на милион души в цял свят.

FH наследена от само един родител се нарича Хетерозиготна (HeFH). Тя се среща при 1 на 300 человека.

Налице е "добър холестерол", известен като липопротеин с висока плътност холестерол (HDL-C), и "лош холестерол", известен като липопротеин с ниска плътност холестерол (LDL-C). Възрастни с FH могат да имат нива на LDL-C, които варират от 190 mmol/L да 400 mmol/L или по-висока. Деца с FH имат нива на LDL-C над 160 mmol/L.

Хората с FH имат 20 пъти по-висок риск от развитие на ранно агресивно сърдечно заболяване.

- ♥ Сърдечното заболяване е номер едно убиец на мъже и жени в световен мащаб.
- ♥ При жените ранната смърт от сърдечно-съдови заболявания е с по-висок процент от смъртта от всички форми на рак, взети заедно.
- ♥ Човек с FH има 50% по-голяма вероятност да получи инфаркт преди 50-годишна възраст.
- ♥ Ако имате FH, всяко от децата ви има 50% по-голяма вероятност да има FH.

Ако FH не се лекува, може да доведе до сърдечно-съдови заболявания - инфаркт или инсулт.

Точна диагноза и лечение могат да гарантират нормална продължителност на живота.

Рискови фактори са тютюнопушенето, надорменото тегло и заседналия начин на живот. Ако имате FH трябва да спрете пушенето, да контролирате теглото си и да водите физически активен начин на живот. Терапията, здравословният начин на хранене и живот спомагат за понижаване на риска от ранен инфаркт.

КОЛКО ЧЕСТО СЕ СРЕЩА FH?

FH е едно от най-честите генетични животозастрашаващи заболявания. То засяга най-малко един на всеки 300 души по целия свят. Въпреки, че FH съществува във всички групи от населението, някои етноси са непропорционално засегнати. Хора от ливански, френски, канадски, южно-африкански и еврейски произход. В тези популации FH се среща един на всеки 80-100 души.

КАКВО МОГА ДА НАПРАВЯ?

FH е лечимо заболяване! Ако FH е установено рано, сериозните проблеми на съдовете на сърцето и кръвоносните съдове могат да бъдат предотвратени или забавени, като се вземат мерки:

- ♥ Без цигари!
- ♥ Редовна физическа активност!
- ♥ Здравословна диета с ниско съдържание на насытени и транс мазнини.
- ♥ Медикаменти.

Почти 100% от хората с FH използват лекарства за понижаване на холестерола. За някои хора с FH, са необходими по-драстични мерки - включително и LDL-афереза (диализа - процедура, при която LDL-C холестерола се отстранява от кръвта на седмична или на всеки две седмици процедура). Американската академия по педиатрия препоръчва, ако в семейство има човек с ранен инфаркт или сърдечно-съдови заболявания преди 55-годишна възраст за мъжете и 65 години за жените, децата в това семейство да направят изследване на холестерол след навършване на 2 години.

КАК МОГА ДА РАЗБЕРА, ЧЕ ИМАМ FH?

Фамилна хиперхолестерolemия обикновено е "невидима" болест. Хората не показват видими признания на FH.

Има два основни показателя за FH:

- ♥ Високи нива на LDL-холестерол, които не се понижават след диета.
- ♥ Семейната история на ранна болест на сърцето и/или сърдечно-съдови заболявания.